

Messadi per la radunanza communal digls 29 da schaner 2026

Stimadas votantas e stimos votants

Cò sotvart Az infurmagn nous davart las tractandas tgi vignan tractadas e deliberradas alla radunanza communal digls 29 da schaner 2026.

Tractanda 3

Protocol dalla radunanza communal digls 11 da december 2025

Igl protocol dalla radunanza communal digls 11 da december 2025 vign, tenor l'art. 29 dalla constituziun communal, exponia durant 30 deis ainten la canzleia communal per persungas cun dretg da votar per piglier invista e mess a disposiziun sen la pagina d'internet. Igl protocol vign declaro scu approvo e sottascretg digl president communal e dalla protocollista u digl protocollist.

Tractanda 4

Albula/Alvra: Revisiun totala dalla constituziun communal

Predeliberaziun e deliberaziun dalla revisiun totala dalla constituziun communal per mangs dalla cuminanza digls votants all'urna

Resumaziun

Igls 28 da favrer 2014 on Alvagni, Alvaschagn, Brinzauls, Mon, Stierva, Surava e Casti decidia da fusiunar. Igls 24 d'avost 2014 ò la radunanza communal approvo l'amprema constituziun communal digl cumegn Albula/Alvra. Siva da chegl è la constituziun vertenta ni neida cumplettada ni midada. Circa 11 onns siva la fusiun ò la suprastanza communal concludia da sottametter la constituziun ad ena examinaziun cumplessiva ed ò fixo las fegnameiras centralas dalla revisiun totala. Ena fegnameira principala dalla revisiun cò avant mang è d'adattar igl rom da taimp per las elecziuns digl presidi chegl a basa dallas experientschas fatgas. Pinavant èn neidas adattadas, aint igl rom dalla revisiun, las adattaziuns necessarias agl dretg surordino.

Las novaziuns las pi impurtantas proponeidas ainten la constituziun communalà èn:

- Adattar igls termins electorals per igls organs tgi vignan eligias all'urna.
- Anstagl d'ena cumischung da scola duess da nov en cunsegl da scola da tschintg persungas sa fatschentiar per igls fatgs da scola. Igl cunsegl da scola duess, scu igls ulteriours organs, nia eligia all'urna.

Cun ageid d'experts externs ò la suprastanza communalà laschea elavurar en sboz per la nova constituziun communalà. Igl cantun Grischun ò mess an vista d'approvar la constituziun communalà. A caschung da sia seduta digls 16 da december 2025 ò la suprastanza communalà delibero igl project da revisiun per mangs dalla radunanza communalà digls 29 da schaner 2026.

Situaziun da partenza

Igls 28 da favrer 2014 on las vischnancas d'Alvagni, Alvaschagn, Brinzauls, Mon, Stierva, Surava e Casti concludia da furmar aint igl avigneir en sulet cumegn d' politica. Las votantas ed igls votants èn s'exprimias igls 24 d'avost 2014 per acceptar l'amprema constituziun communalà per igl cumegn Albula/Alvra. Siva dalla fusiun è igl cumegn Albula/Alvra sa sviluppo an moda positiva, e chegl malgro las grondas sfeidas an connex cun la bova da Brinzauls. La fusiun è ossa gio passa 11 onns anavos e la constituziun vertenta è siva da chegl betg ple neida reveideida.

La gronda tgargia da lavour, an spezial an consequenza digl sbuaditsch da Brinzauls, ò musso tg'igl è ena sfeida per occupar la suprastanza communalà ed an spezial per occupar igl presidi communal. An vista allas elecziuns da renovaziun tgi on li igl onn 2026, ò la suprastanza communalà decida da tractar la tematica dallas elecziuns dallas autoritads. An chel connex ò la suprastanza communalà stuia constatar tg'igl è necessari da reveder la constituziun communalà per far las adattaziuns giavischeidas tar la procedura electorala. A basa da chella situaziun da partenza ò la suprastanza communalà analiso pi detagledamaintg l'antiera constituziun arisguard la sia actualitad e la sia abilitad ainten la practica, e chegl an collavuraziun cun ena interpresa da cunsegliaziun externa. Ainten la sia seduta digls 16 da december 2025 ò la suprastanza communalà delibero la revisiun totala dalla constituziun communalà per mangs dalla radunanza communalà. La revisiun totala dalla constituziun preschainta è neida valetada digl uffezi da vischnancas digl cantun Grischun scu abla per dumandar ena permissiun.

Fegnameiras dalla constituziun nova

La suprastanza communalà ò fixo las fegnameiras per la revisiun totala dalla constituziun communalà. Tranter oter sa tractigl dallas suandontas fegnameiras:

- La constituziun duess esser venavant concisa e moderna, sa restranscher agl essenzial e satisfar uscheia a sies character scu lescha fundamentala;
- La constituziun duess er an avigneir esser survisibla e bagn structurada scu er corresponder linguisticamaintg alla tecnica da legislaziun actuala;
- La constituziun duess corresponder agl dretg cantunal actual ed evitar divergenzas arisguard igl cuntign scu er arisguard la terminologia;

- La constituziun duess pussibilitar en'organisaziun moderna ed effizianta digl cumegn per en svilup positiv digl cumegn;
- La constituziun duess garanteir er venavant a moda adequata igls dretgs politics e la cooperaziun;
- La constituziun duess dar venavant ena libertad finanziaria adequata allas singulas autoritads communalas;
- La constituziun duess pussibilitar da realisar las elecziuns digl presidi communal pi bod tgi anfignen ossa, per optimar correspondentamaintg igl taimp per reglar la successiun.

Proceder

Cun ageid d'experts externs ò la suprastanza communal elavuro en sboz per la nova constituziun, e chegl a basa dallas fegnameiras menziunadas cò survart. Siva l'elaboraziun digl sboz e siva ena valetaziun digl cuntign ò la suprastanza communal decidia da renunztgier ad ena consultaziun. Ins ò renunztgia an amprema lengia da far ena consultaziun, perchehl tgi la revisiun cò avant mang cuntigna, ord vista dalla suprastanza communal, nignas midadas politicamaintg dispitevlas.

Igl project dalla constituziun communal ò la suprastanza communal delibero a caschung dalla sia seduta digls 16 da december 2025 per mangs dalla radunanza communal digls 29 da schaner 2026. Igl è la cumpetenzza dalla votaziun all'urna digl cumegn Albula/Alvra da decider davart la revisiun totala dalla constituziun communal (art. 33 al. 1 cefra 1 dalla constituziun communal). Igl è dantant tgossa dalla radunanza communal da preparar igl project da revisiun e da deliberar chel per mangs dalla votaziun all'urna (art. 33 al. 2 dalla constituziun communal). La radunanza communal ò li igls 29 da schaner 2026. La votaziun all'urna ò li igls 8 da mars 2026, ansemen cun igls projects cantunals e federals.

Las novaziuns planisadas ainten la constituziun communal

Remartgas preliminaras: Las novaziuns proponeidas ainten la constituziun communal sa laschan dedutgier detagledamaintg digl text costituziunal agiunto. Anc migler pon ins suandar las singulas midadas davart la cumparegliaziun sinoptica dalla constituziun vertenta e davart igl sboz per la constituziun reveideida totalmaintg, inclusiv commentars, cun vurdar las datas tg'èn exponeidas sen la canzleia communal e tgi pon er neidas consultadas sen la pagina d'internet digl cumegn sot la rubrica «Radunanza communal». La sinopsa furma ena part integrala digls documents da lescha. Siva vign antro sen las novaziuns las pi impurtantas planisadas ainten la constituziun communal.

An general: La nova constituziun communal sa restranscha agl essenzial e tigna uscheia chint digl sies character scu lescha fundamentala. Disposiziuns tgi èn betg relevantas per la constituziun duessan neidas regladas sen igl scalem dalla lescha u schizont dall'ordinaziun, tot tenor l'impurtanza. La nova constituziun prevei a basa dalla tecnica actuala da dretg da estructurar bagn e logic la constituziun, da realisar

migliuraziuns linguisticas, d'evitar divergenzas puncto cuntign e terminologia agl dretg surordino e da corresponder agl dretg surordino. Aint igl davos connex sa tractigl spezialmaintg dalla cumpatibladad cun la revisiun dalla lescha da vischnancas digl cantun Grischun digls 1. da schaner 2018.

Dretg da votar e d'eliger: L'abiltad da votar, la legitimaziun da votar e l'eligibladad vignan actualmaintg regladas an treis artetgels e sa basan sen igl vigl dretg tutelar (p.ex. guideia perveia da malsogna da spiert u deblezza da spiert). La nova constituziun communalà è la fegnameira da reglar an moda survisibla igl dretg da votar e d'eliger activ e passiv ainten en artetgel sainza midadas digl cuntign. L'obligaziun da domicil digls commembers dallas autoritads (suprastanza communalà, cumischung da gestiun e cunsegl da scola) vign sclareida. Perancunter vala ella betg per cumischungs tgi on ena funcziun pura da cunsegliaziun, per betg restranscher nun-necessariamaintg la tschertga da persungas spezialisadas adattadas.

Elecziuns: Ena fegnameira centrala dalla revisiun dalla constituziun preschainta è chella d'adattar igl rom da taimp per las elecziuns all'urna. Tenor la constituziun vertenta on li las elecziuns all'urna durant la sagonda mesadad digl onn. Las demissiuns ston neir communitgeidas an scretg alla suprastanza communalà anfignen igl pi tard igls 31 da matg avant l'elecziun. Aint igl avigneir duess l'elecziun digl presidi communal aver li gio durant l'amprema mesadad da chel onn. Scu anfignen ossa duessan las ulteriouras elecziuns all'urna aver li la sagonda mesadad digl onn. Cun chella adattaziun pò neir garantia daple taimp per tschartger candidatas e candidats per igl presidi e per las lavours preparativas. La demissiun digl presidi stò neida fatga agl avigneir anfignen igl pi tard igls 31 da schaner e chella digls ulteriours commembers dall'autorità anfignen igl pi tard igls 30 da zarcladour avant l'elecziun. Las disposiziuns pi detagledas davart la procedura electorala restan regladas sainza midadas ainten la lescha davart las votaziuns ed elecziuns digl cumegn Albula/Alvra (Lescha davart las votaziuns ed elecziuns; LVE). A basa dalla revisiun totala dalla constituziun cò avant mang è necessaria er ena revisiun dalla lescha davart las votaziuns ed elecziuns. La revisiun parziala dalla lescha davart las votaziuns ed elecziuns fon dantant betg part digl project cò avant mang.

Decisiuns e sedutas: Igl proceder da decisiun ainfer las autoritads communalas duess neir reglo cun ena nova structura. I duessan neir recepias dus artetgels davart la participaziun alla seduta, davart l'abiltad da decider, davart l'obligaziun da votar e davart la decisiun per tot las autoritads communalas. Per las commembras ed igls commembers dallas autoritads vign statua en'obligaziun da sa participar allas sedutas tgi pericliteschan betg sainz'oter l'abiltad da decider dall'autorità. Ultra da chegl duess esser garantia dall'abiltad da decider ed uscheia all'abiltad d'ager dallas autoritads, schi aglmanc la maiorità è preschainta ed on igl dretg da votar. Ultra da chegl duess neir reglo expressivamaintg l'abiltad da decisiuns dallas autoritads (surple digls commembers preschaints cun la decisiun da tagl digl president) e la

pussebladad da conclus circularas duessan neidas admessas angal sot premissas strètgas (an cass urgents ed angal conclus unanims). Ultra da chegl vign creò la basa legala tgi permetta da sa participar alla seduta an cass excepziunals cun meds electronics.

Muteivs d'exclusiun: Igls muteivs d'exclusiun èn sa cumprovos da prancepi aint igl passo. Igl è er fitg impurtant tgi persungas paraintas e chinadas appartignan betg a madem taimp alla madema autoritad u alla madema cumischung. Gist schi impurtant è tgi chels muteivs d'exclusiun valan er tranter las commembras ed igls commembers dalla suprastanza communal e dalla cumischung da gestiun. Aint igl art. 14 vignan precisadas las disposiziuns davart ena constellaziun exclusiva cun alineas supplementars.

Dretg da referendum: La suprastanza communal è digl meini tg'igls dretgs politics e la cooperaziun seian garantias an moda adequata e tgi possa betg neir fatg en basign da midada an chel risguard. A favour dallas persungas cun dretg da votar duess nia sclaria sch'igl termin da 30 deis per piglier en referendum scumainza pir a partair dalla communicaziun digl conclus aint igl organ uffizial da publicaziun e betg gio a partair digl conclus dalla radunanza communal.

Organisaziun dallas autoritads: L'examinaziun dallas structuras politics ò musso tgi en'organisaziun communal moderna ed effizianta per igls proxims onns ò tranter oter da far cun ena reducziun digl domber da commembras e commembers dalla cumischung da scola resp. da nov digl cunsegl da scola da set a tschintg. Cun la revisiun davainta igl cunsegl da scola da nov en organ digl cumegn, chegl vot deir tg'igls commembers vignan eligias all'urna. Las elecziuns digl cunsegl da scola on li ansemen cun las elecziuns dalla suprastanza communal e dalla cumischung da gestiun. Igl commember dalla suprastanza communal tgi è responsabel per igl departamaint da furmaziun e scola presidescha an uffezi igl cunsegl da scola. Digl rest sa constituescha igl cunsegl da scola sez. Cun ena disposiziun transitorica vign reglo tgi las commembras ed igls commembers eligias dalla cumischung da scola restan an uffezi anfignen all'antschatta dalla nova perioda d'uffezi igl 1. da schaner 2027.

Cumpetenzas finanzialas: En'examinaziun dallas cumpetenzas finanzialas dalla suprastanza communal ò musso tgi chellas èn da prancepi adequatas per igl cumegn Albula/Alvra. Tar las cumpetenzas an connex cun igls credits posteriours e credits supplementars ègl previa da midar. Da nov duess la suprastanza communal survagneir la cumpetenza da conceder anfignen CHF 50'000 per expensas supplementaras u, schi chegl importa daple, anfignen 20% per igl madem object, dantant maximalmaintg CHF 200'000. Anfignen ossa pudeva la suprastanza communal lubeir expensas supplementaras anfignen a 5 % per igl madem object, dantant maximalmaintg CHF 200'000. Pinavant ègl previa da simplifitgier la practica tar la compra, tar la vendita, tar igl barat scu er tar l'impegnaziun da proprietad fonsila. La su-

prastanza communal duess disponer dalla cumpetenzza finanziaria per tals affars anfignen ad en import da CHF 1'000'000'000. La libertad d'ager per igl svilup digl cumegn (p.ex. promoziun da spazi d'abitar) vign angrondeida resp. concepeida an moda pi flexibla tras chella adattaziun.

Cumischungs: Cun dus novs artetgels vign reglada la cumposiziun dallas cumischungs permanentas ainten ena lescha. Chellas èn la cumischung da natiralisaziun tgi consista da treis commembras e commembers e la cumischung d'agricultura tgi consista da set commembras e commembers. An cass da basigns pò la suprastanza communal nominar da tot taimp cumischungs permanentas.

Antrada an vigour: Igl relasch d'ena revisiun totala dalla constituziun è ena cumpetenzza dallas persungas cun dretg da votar (art. 33 al. 1 dalla constituziun communal). La constituziun scu er tot las midadas posteriouras aintran an vigour cun l'acceptaziun dalla votaziun all'urna. La constituziun reveideida totalmaintg ramplazza la constituziun vertenta digls 24 d'avost 2014.

Conclusiuns

I totga tar las incumbensas dalla suprastanza communal da perseguitar permanentaintg igl svilup digl dretg surordino e da far las adattaziuns necessarias dalla legislaziun communal. I totga er tar las incumbensas dalla suprastanza communal d'erueir midadas dalla societad e da trer las conclusiuns necessarias per igl cumegn. Tras la revisiun actuala dalla constituziun ò la suprastanza communal adampia chellas incumbensas ed è persvadeida tgi las adattaziuns èn impurtantas per igl svilup digl cumegn Albula/Alvra.

Proposta

La suprastanza communal propona da deliberar la revisiun totala dalla constituziun communal cun recumandaziun d'acceptar per mangs dalla elecziun all'urna.

Agiuntas:

- Text dalla constituziun
- Confruntaziun sinoptica dalla constituziun vertenta e digl sboz dalla constituziun reveideida totalmaintg

Tractandum 5

Albula/Alvra: Revisiun parziala dalla lescha davart las votaziuns ed elecziuns
Tractativa e deliberaziun dalla revisiun parziala dalla lescha davart las votaziuns ed elecziuns digl cumegn Albula/Alvra (Lescha davart las votaziuns ed elecziuns; LVE)

Situaziun da partenza

An collaboraziun cun ena firma da cunsegliaziun externa, ò la suprastanza communal analiso igls davos meis pi detagledamaintg la constituziun communal arisguard la sia actualitad e la sia abilitad ainten la practica. Igl impuls per chella analisa ò'l do an spezial igl basigns d'adattar igl taimp dallas elecziuns all'urna. An chel connex ò la suprastanza communal er examino, schi dovra midadas ainten la lescha davart las votaziuns ed elecziuns digl cumegn Albula/Alvra (Lescha da votaziuns ed elecziuns, LVE). Correspondentamaintg è, ultra dalla revisiun dalla constituziun communal, er neida analisada detagledamaintg la lescha davart las votaziuns ed elecziuns arisguard l'actualitad e la practica. Ainten la sia seduta digls 16 da december 2025 ò la suprastanza communal delibero chella revisiun parziala dalla lescha davart las votaziuns ed elecziuns per mangs dalla radunanza communal digls 29 da schaner 2026.

Fegnameiras dalla revisiun parziala

La suprastanza communal ò fixo las fegnameiras per la revisiun parziala dalla lescha da votaziuns ed elecziuns. Tranter oter sa tractigl dallas suandontas fegnameiras:

- La lescha da votaziuns ed elecziuns duess esser concisa e moderna scu er sa limitar agl essenzial;
- La lescha da votaziuns ed elecziuns duess esser survisibla e bagn structurada scu er corresponder arisguard igl lungatg alla tecnica da legislaziun actuala;
- La lescha da votaziuns ed elecziuns duess corresponder agl dretg cantunal actual;
- La lescha da votaziuns ed elecziuns duess reglar las atgnadads digl cumegn Albula/Alvra. Per votaziuns ed elecziuns vign applitgia subsidiarmaintg igl dretg cantunal.

Procedura

Cun ageid d'experts externs ò la suprastanza communal elavuro en sboz dalla lescha reveideida parzialmaintg, e chegl a basa dallas fegnameiras menziunadas cò survart. Siva l'elaboraziun digl sboz e siva ena valetaziun digl cuntign ò la suprastanza communal decida da renunztgier ad ena consultaziun. Ins ò renunztgia an amprema lengia da far ena consultaziun, percheigl tgi la revisiun cò avant mang cuntigna, ord vista dalla suprastanza communal, nignas midadas politicamaintg dispitevlas.

Sa basond agl art. 41 al. 1 cefra 2 ed agl art. 35 al. 1 cefra 2 dalla constituziun communal, ò la suprastanza communal delibero la revisiun parziala preschainta dalla lescha per votar e per eliger, e chegl a caschung dalla sia seduta digls 16 da december 2025 per mangs dalla radunanza communal digls 29 da schaner 2026. La revisiun dalla lescha è sottomessa agl referendum facultativ.

Las novaziuns planisadas ainten la lescha davart las votaziuns ed elecziuns

Remartgas preliminaras: Las novaziuns proponeidas ainten la lescha da votaziuns ed elecziuns sa laschan dedutgier detagledamaintg digl text legislativ agiunto. Anc migler ins pògl suandar las singulas midadas davart la cumparegliaziun sinoptica dalla legislaziun vertenta e davart igl sboz per la legislaziun reveideida parzialmaintg, inclusiv commentars, cun vurdar las datas tg'en exponeidas sen la canzleia communal e tgi pon er neidas consultadas sen la pagina d'internet digl cumegn sot la rubrica «Radunanza communal». La sinopsa furma ena part integrala digls documents da lescha. Cò sotvart vign antro ainten las novaziuns las pi impurtantas planisadas ainten la legislaziun.

An general: La legislaziun sa restranscha agl essenzial. Da prancepi vignan angal regladas ainten ena lescha las particularitads digl cumegn Albula/Alvra an connex cun votaziuns e cun elecziuns. Noua tgi dat nignas disposiziuns, vala la lescha davart igls dretgs politics aint igl cantun Grischun (LDP; DG 150.100) correspondent u conform agl senn.

La legislaziun reveideida parzialmaintg persequitescha a basa dalla tecnica da legislaziun actuala igl dretg da estructurar la legislaziun bagn e logic, da realisar migliuraziuns linguisticas, d'evitar divergenzas concernent igl cuntign e la terminologia tar igl dretg surordino e da corresponder agl dretg surordino.

Votaziun electronica: Siva igl onn 2024 pon las vischnancas grischunas pussibilitar allas votantas ed agls votants da votar sen veia electronica. Cun en nov artetgel ainten la lescha survign la suprastanza communal la cumpetenza da fixar, schi ed an tge dimensiun tgi vign fatg adiever dalla pussebladad da votar sen veia electronica. An cass tgi vign profito d'ena pussebladad da votar sen veia electronica, valan da prancepi las disposiziuns cantunalas. L'introducziun efectiva dalla votaziun electronica è betg anc planisada concretamaintg tenor igl stadi actual.

Elecziuns:

Generalitad

Cun en nov artetgel vign reglo ainten la lescha tgi las elecziuns on li, schi pussebel, ansemen cun ena votaziun all'urna federala u cantunala. Ainten dus artetgels vignan regladas las disposiziuns detagledas davart las elecziuns digl presidi, dalla suprastanza communal, dalla cumischung da gestiun e digl cunsegl da scola.

Presidi

Tenor la constituziun reveideida totalmaintg on las elecziuns per igl presidi li igl amprem mez onn. En eventual sagond scrutini duess aveir li da nov igl pi tard siva 6 emdas (anfignen ossa 4 emdas). Tras chella adattaziun pò neir garantia duple taimp per en'eventuala tschertga da candidatas e candidats per igl presidi e per las lavours preparativas.

Suprastanza communal, cumischung da gestiun e cunsegl da scola

Siva l'elecziun digl presidi on li all'urna ainten la sagonda mesadad digl onn las elecziuns digls ulteriours commembers dalla suprastanza, dalla cumischung da gestiun (CdG) e digl cunsegl da scola. Per eliger chels organs dovrigl la maioritad absoluta aint igl amprem scrutini. Igl domber total da tot las vuschs da candidatas e candidats tgi restan, siva la deducziun dallas vuschs veidas e nunvalevlas, vign dividida tras igl dobel domber digls sezs libers. Cun chel sistem duess neida promuveida la legitimidad dallas persungas eligeidas e neidas evitadas elecziuns casualas. En sagond scrutini ò li igl pi tard seis emdas siva igl amprem scrutini. Aint igl sagond scrutini vala la maioritad relativa. Eligeida è chella persunga tgi survign igl domber da vuschs igl pi ot. An cass d'egualitad dallas vuschs decida la sort. Las disposiziuns davart igl dretg sen sezs an suprastanza dallas anteriouras vischnancas vignan abolidas. Uscheia vignan da prancepi eligeidas aint igl avigneir las persungas cun las pi bleras vuschs, independentamaintg digl domicil ainten las anteriouras vischnancas. La suandonta tabella cuntigna las adattaziuns tar las elecziuns digls organs commu-nals.

Tabella 1: Survista elecziuns organs (vertent e nov)

	1. scrutini (vertent)	2. scrutini (vertent)	1. scrutini (nov)	2. scrutini (nov)
presidi	ple absolut	ple relativ	ple absolut	ple relativ
suprastanza	¹ ple relativ	-	ple absolut	ple relativ
Cumischung da gestiun	ple relativ	-	ple absolut	ple relativ
² Cunsegl da scola	radunanza communal	-	ple absolut	ple relativ

¹ Eligeidas èn chellas persungas cun las pi bleras vuschs, tgi abiteschan ainten ena anterioura vischnanca.

² Anfignen alla revisiun totala dalla constituziun communal: Cumischung da scola

Antrada an vigour: Cun resalva dall'approvaziun dalla revisiun totala dalla constituziun communal fixescha la suprastanza communal igl termin dall'antrada an vigour dalla legislaziun reveideida parzialmaintg.

Conclusiuns

La midada principala dalla revisiun parziala cò avant mang pertotga l'introducziun dalla maioritad absoluta per tot igls organs commu-nals digl cumegn Albula/Alvra. La suprastanza communal è persvadeida tg'igls organs vignan rinforzos antras chella adattaziun. L'aboliziun dallas disposiziuns davart las pretensiuns da sezs dallas vischnancas anteriouras ainten la suprastanza communal è en ulteriour pass simbolic impurtant an connex cun la fusiun agl cumegn Albula/Alvra.

Proposta

La suprestanza communal propona d'approvar la revisiun parziala dalla lescha davart votaziuns ed elecziuns.

Agiuntas:

- text da lescha
- confruntaziun an moda sinoptica dalla legislaziun vertenta e digl sboz per la legislaziun revedeida parzialmaintg

Tractandum 6

Regiun Alvra: cunvigna da prestaziun Alleanza fiscal

Cun la fegnameira da garanteir la constanza, l'optimaziun e la professionalisaziun dallas autoritads da taxaziun fiscal ed igl madem mument d'evitar tgi resursas von a perder, on las vischnancas politicas Albula/Alvra, Barvogn Filisour, Lantsch e Schmitten concludia per igl 1. da schaner 2018 ena cunvigna da directiva. Per igl 1. da schaner 2026 on las vischnancas politicas da Surses e da Vaz fatg ena dumonda da mademamaintg sa participar a chella alleanza fiscal.

Cun la cunvigna da prestaziun cò avant mang surdattan las vischnancas la taxaziun administrativa digl register fiscal e la taxaziun fiscal tenor la lescha cantunala da taglia (DG 720.000) art. 169 lit. d, art. 170 ed art. 171 all'alleanza da taglia dalla regiun Alvra. La lescha è an senn d'en uffezi da taglia intercommunal e sa basa allas disposiziuns legalas dalla confederaziun, digl cantun e schi èn avant mang alla disposiziun dallas singulas vischnancas.

L'administraziun cantunala da taglia ò infurmo igl december 2024 las vischnancas davart la collaboraziun futura tranter l'administraziun da taglia e las vischnancas. Per pudeir garanteir er venavant taxaziuns e cuntinuitad d'ota qualidad duessan neidas fixadas aint igl futur las novas premissas minimalas per la contaxaziun, e chegl an spezial aint igl sectour digl dumber da collaboratouras e collaboratours. Da prancepi ston neidas occupadas aint igl futur differentas collaboratouras e differentes collaboratours da vart dalla vischnanca u dall'alleanza. Angal uscheia èn garantidas las substituziuns da vacanzas resp. las occupaziuns ainfer la vischnanca u ainten l'alleanza an cass da midadas da persunal. Ed angal uscheia pon neidas retigneidas, aglmanc per part, internamaintg sperditas perveia da malsogna u accident. Pinavant è l'administraziun da taglia digl meini tgi seia obligatoric tgi la gestiun digl register da taglia sa catta aint igl futur tar l'alleanza da taglia.

Administrativamaintg vign l'alleanza da taglia integrada tar la regiun Alvra, analogamaintg agls uffezis (uffezi da scussion e da concurs, uffezi da stadi civil e.u.v.). La gestiun administrativa duess esser tar igl manader da fatschenta digl secretariat. La budgetaziun ed igl chint annual vignan fatgs digl secretariat e sottamess per approvaziun alla conferenza dallas presidentas e digls presidents dalla regiun. La conferenza dallas presidentas e digls presidents nominescha ena persunga per manar l'alleanza da taglia. La direcziun dall'alleanza da taglia duess responsar da manar igl

persunal, la scolaziun, la coordinaziun dalla lavour e la rapportaziun. Las collaboratouras ed igls collaboratours exequeschan d'ena vart la gestiun digls registers e dall'otra vart la taxaziun digls cass. Las dus activitads vignan betg ple liquidadas tenor vischnancas, mabagn tenor ena clav adattada, gista, per exaimpel tenor alfabet. Las collaboratouras ed igls collaboratours dall'allianza da taglia garanteschon la cuntanschibladad per dumondas dalla populaziun u dallas vischnancas; igls termins aghi pon er neir exequias an moda decentrala sen preannunztga. Per las 11'000 taxaziuns dalla taglia (basa calculada dall'administraziun cantunala da taglia) e per manar igl register ins dovra totalmaintg 450 anfignen 460 pertschent da plazzas. Collaboratouras e collaboratours dallas vischnancas da Vaz e Surses vignan surpiglias. 220% anfignen 230% on stuia neir recrutos da nov.

L'allianza da taglia surpeglia la taxaziun dalla taglia sen las antradas, sen la facultad, sen las immobiglias e sen la baselgia e surpeglia er la gestiun digl register. Per igl cumegn Albula/Alvra sa meida ensatge, uscheia tgi l'administraziun digl register vign betg ple manada tar igl cumegn, mabagn tar l'allianza. Per tg'igl sectour tgi scroda possa neir cumpenso cun otras activitads, dovra igl cumegn ena perioda d'en onn. Percheigl duess la gestiun digl register da taglia neir surdada alla regiun Alvra pir a parteir digl 1. da schaner 2027.

Proposta

La suprastanza communal propona d'approvar la participaziun a la nova alianza fiscala dalla regiun Alvra ed alla cunvigna da prestaziun correspondentia per igl 1. da schaner 2026, dantant da manar igl register da taglia dalla regiun Alvra pir a parteir digl 1. da schaner 2027.

Casti, igls 08-01-2026

La suprastanza communal Albula/Alvra